

Τὰ συμποντικὰ δειλόκαρδη μὲ δείχνουν...
 Ἐμπρός, παιδιά, στὸ σπίτι ἑμπάτε* καὶ ἂν κανένας
 Παράνομο θάρρει νὰ ἰδῇ τὰ θυμάτά μου
 Ἄς φύγῃ ἐγὼ τὸ χέρι μου δι' ἃ ντροπιάσω !...
 Ποτὶ ὦ ποτέ, καρδιά, (6) τέτοιο κακὸ μὴν κάνης.
 Λυπήσου τὰ, ὦ μαζορόμοιρη, κ' εἶνε παιδιά σου.
 Μαζί μας σὺν ἔρθουν καὶ σὺ χροῖ θὰν τόχης...
 Μὰ τοῦ Ἀδῆ τοὺς αἰμόχαρους θεούς, ποτές μου
 Δὲν θὰν τάρῃσω οἱ ἔχθροί μου καταφρονεμένα
 Νὰ μοῦ τὰ σκοτώσουνε : Δίχως ἄλλο βέβαια
 Θὰ μοῦ πεθάνουν* τότε ἀφοῦ εἶν' ἀνάγκη πάσα,
 Ἄς τὰ σκοτώσω ἐγὼ ποὺ τ'έχω γεννημένα.
 Κι οὔτε στὸ χέρι μου εἶνε πλιὸ νὰν τ'αποφύγω !
 Ἐρῶ καλὰ* στήν κόμη της τὸρα τὸ στεφάνι
 Φορεῖ καὶ μέσ' στοὺς πέπλους μου ἡ Βασιλοπούλα
 Χάνεται, ἡ νύφη* μὰ κ' ἐγὼ θὲ νὰ τραβήξω
 Δύστυχο δρόμο καὶ θὰ σταίλω ἑτοῦτ' ἀκόμη
 Σὲ δρόμο τρισευρότερ' — ὅμως σὺν παιδιά μου
 Νὰν τ'αποχαιρετήσω θέλω πρὶν μοῦ φύγουν !
 Δόστε τῆς μητερούλας σας δόστε, παιδιά μου,
 Τὸ δεξιὸ χεράκι νὰ φιλήσῃ. Ὁ χέρι
 Τρισευχπημένο μου, ὦ τρισευχπημένες
 Ψυχούλες μου καὶ πλασματάκια μου πανώρια,
 Εἴθε, νὰ ζῆτ' εὐτυχισμένα — Μὰ ἐκεί κ' ἄ τ ο υ.
 Γιατί ὅλ' ἀπάνου ἰδῶ ὁ πατέρας σας τ'απῆρε...
 Ὡ ἐσὶς γλυκὲς μου ἀγκάλες, τρυφερά μου χάρδια
 Κι ἀναπνοὶς γλυκύτατες τῶν παιδιῶν μου, ἑμπάτε
 Ἐμπάτε μέσκα... (Ἐνφ' φεύγουν)

Δὲν κρατῶ πλιὸ νὰν τὰ βλέπω,
 Γιατί μὲ λυώνει ὁ πόνος τους. Καὶ νοιώθει ὁ νοῦς μου
 Ποιὸ φριχτότατο κακὸ μέλλω νὰ κάνω,
 Μὰ εἶνε δυνατότερος ἀπ' τοὺς στοχασμούς μου
 Ὁ θυμός μου — ἡ ἀφορμὴ τῶν κακῶν τοῦ ἀνθρώπου!

(Ἀκολουθεῖ)

(3) Καρδιά ἐξήγησα τὸ «Θυμέ». Θαρρῶ εἶνε σωστό-
 τερο ἀπὸ ὀργή: Θυμός=ὀργή, ψυχή, καρδιά.—

—Τοῦ Δ. ἡ γυναῖκα εἶναι ἀγγελόυδι σωστό, μόνο τὰ
 φτερά της λείπουν.

—Ἐχεις λάθος ἀπεναντίας. Τότε πῶς πετάει.. ἀπὸ
 μιὰ σ' ἄλλη ἰσχυαλιά;

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

ΠΕΡΙ ΓΛΩΣΣΗΣ ΣΚΙΑΣ,

Καὶ ἂν ἐπρόσεχε ὁ κ. Χατζηδάκις ἐκεῖ ποὺ μι-
 λᾷ ὁ Πάουλ γιὰ τὴ μεσαιωνικὴ λατινικὴ ποὺ τὴν
 ἐρῶμεν «γλῶσσαν κοινὴν γραφομένην», ἂν ἐπρόσεχε
 μόνο σ' αὐτὸ ὅτι μιλάει καὶ γιὰ τὴ μεσαιωνικὴ λα-
 τινικὴ ὁ γερμανὸς γλωσσολόγος, χωρὶς νὰναι ἀ-
 νάγκη νὰ κάνει τοὺς συλλογισμούς ποὺ διαβάσατε
 πρὶν, ἀπ' αὐτὸ καὶ μόνον, ὅτι μιλάει ὁ Πάουλ καὶ
 γιὰ τὴ μεσαιωνικὴ λατινικὴ, ποὺ κάθε ἄλλο εἴτανε
 παρὰ σωστή, θάβλεπε ὁ κ. Χατζηδάκις ὅτι καμιά,
 ἀπολύτως καμιά σχέση μὲ τὸ ζήτημα δὲν ἔχουν
 ὅσα στὸ κεφάλαιο αὐτὸ γράφει ὁ Πάουλ γιὰ νὰ
 μὴν τὰ καταλάβει ὁ κ. Σκιας ποὺ γιὰ τὸ βιβλίον

* Ἡ ἀρχὴ τοῦ στὸ 118 φύλλο τοῦ «Νουμά»

ΑΓΝΩΣΤΗ ΠΑΡΑΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΑΣ

Τὴν ἴδια βδομάδα — ποὺ ὁ τρανὸς Πάλλης μὰς
 χάριξε στὴ λαβέντικη γλῶσσα μεταφρασμένη τοῦ
 Μαιωνίδου τὴν Ἰλιάδα, τὴν ἴδια βδομάδα εὗρηκα
 κ' ἐγὼ ἐρευνῶντας τὰ χειρόγραφα κωντικία τοῦ Με-
 γάλου Σπηλαίου καὶ συντάζοντας τὸν κατάλογό
 τους μιὰ ἀγνωστὴ ὡς τώρα παράφραση τῆς ἑκαου-
 στῆς ἐποποιίας. Δὲν εἶναι τῶν παραφραστῶν ποὺ
 ξέρουμε ὡς τώρα. Εἶναι ὁλωσθιδίου καινούργιο
 πρᾶγμα σὲ μιὰ καθαρεύουσα ἐμμετρὴ γλῶσσα μὲ
 πολὺ λαθιασμένους ἀνομοιοκατάλητους στίχους.
 Λυπᾶμαι κατὰκαρδὰ ποὺ σὰ βιάζομαι δὲν μπό-
 ρεσα νὰ ξεσηκώσω ἀρκετοὺς στίχους ὥστε νὰ τοὺς
 δημοσιεύω ἐδῶ γιὰ δείμα.

Ὁ Κωντικὸς αὐτῆς τῆς παράφρασης, εἶνε σὲ
 χαρτὶ τιλιπνὸ, ἔχει διάστασις 0,164 X 0,225 καὶ
 φύλλα 249. Στὴν ἀρχὴ λείπουν ὡς 72 λογαριθμῶ
 φύλλα, σὰ ὅποια ἦσαν οἱ τέσσαρες πρῶτες ραψω-
 δίες καὶ κομμάτι τῆς πέμπτης. Στὸ τέλος τοῦ κει-
 μένου, φ. 249α, διαβάζουμε : 1787 μαρτίου —
 4-.....» εὐρεθεῖσαι ἐν γωνίᾳ ποὺ καὶ ἐν παραβύθῳ
 κειμένη — ἡ παρούσα θαυμασιωτάτη παράφρασις, τῆς
 τοῦ ὁμήρου Ἰλιάδος, ἀντεγραφέθῃ βιβαί χεὶρὶ πρὸς
 ὁφέ-λειαν τῶν ἐντυγχανόντων, παρὰ ἰωαννίμμο-να-
 χοῦ, τοῦ ἐν τῇς Κρήτης. Οἱμοὶ μνήαν ποιεῖτε — πρὸς
 κ(ύριον) οἱ ἐντυγχάνοντες δέομαι.

Χεῖρ γὰρ θυεῖσα, τοῦ γράψαντος ὀλεῖται,
 γραφὴ δ' αἰῶνι, τῷδε συμπαραμένει :

Εὐρέθη δὲ ἐν τῇ βασιλευσούσῃ τῶν πόλεων, ἐν τῇ
 βι-βλιοθήκῃ τοῦ πανιερωτάτου ἀγίου ἐφέσου Κυ-
 ρίου σαμουήλ :

Στὴν κατάταξιν ἔδωκα στὸ χειρόγραφο αὐτὸ
 ἀριθμὸ 54.

Ἀθήνα 26.10.1904.

ΝΙΚΟΣ ΒΕΗΣ

ΤΟ ΣΥΜΠΕΘΕΡΙΚΟ

(Καρπενίσιον τῆς Εὐρυτανίας)

Εἶχαν ἔρθῃ μιὰ φορὰ πᾶνε χρόνια καὶ χρόνια
 συμπέθεροι ἀπὸ τὸ Στένωμα νὰ πάρουν μιὰ νύφη
 ἀπὸ τὸ Καρπενίσι. Ἡ νύφη ἦταν ἀρφανή, θυγατέρα
 μιᾶς φτωχῆς χήρας, ἀλλὰ διαστρεμμένη καὶ ἀχά-

ριστη. Εὐρέθησαν σύμφωνοι μὲ τὸ γαμπρὸ, καὶ ἂν
 νάγκασαν τὴ δύστυχισμένη τὴ μάνα της νὰ τοὺς
 δώσῃ ὅτι εἶχε καὶ δὲν εἶχε προικιά. Ἠῆσαν ὅλα τὰ
 πρᾶγματα τοῦ σπιτιοῦ, τὰ χαλκώματα καὶ τὴ γίδα ἀ-
 κόμη. Ἐγιναν τὰ στεφανώματα τὴν Κυριακὴ τοῦ Θω-
 μά καὶ ξεκίνησε τὸ συμπεθερικὸ ὅλο γιὰ τὸ χωριὸ τοῦ
 γαμπροῦ, μπροστὰ ὁ γαμπρὸς κ' ἡ νύφη καθάλλα σὲ
 μουλάρια στολισμένα μὲ λουλουδία καὶ χρωματισταῖς
 κορδέλλαις, ἔπειτα οἱ συμπέθεροι μὲ τ'ἄξιν κατὰ τὴν
 ἡλικία τους, πρῶτοι οἱ γεροντότεροι, ἀπὸ πίσω οἱ
 μικρότεροι καὶ ὕστερα τὰ μουλάρια μὲ τὰ προικιά,
 τὰ τρώμα-τα, τὰ πιᾶτα, τὰ πατήρια. Ἐκεῖ τὸ
 δρόμο, προτοῦ ν' ἀρχίσῃ ὁ μεγάλος ἀνέφορος, ἡ ἀ-
 πονή νύφη θυμῇθῃ πῶς εἶχαν ἀφήσῃ σ' αὐτῆς μάννας
 της μιὰ κλῶσσα μὲ τὰ κλωσσόπουλα. Ἔστειλε λοι-
 πὸν κοπέλλι νὰ τὴν πάρῃ καὶ νὰ τὴν φέρῃ. Ἡ
 χήρα ἡ μάνα της, σὺν εἶδεν πῶς ἤθελαν νὰ τῆς
 πάρουν ὡς καὶ τὴν κλῶσσα, δὲν ἐκρατήθη. Ἠᾶρ
 τὴν κλῶσσα, λέγει μὲ θυμὸ, καὶ πάγαινές τους, τη.η.
 Καὶ ἀπὸ τὰ βράχια τῆς ψυχῆς της τοὺς καταράσσε-
 κε. «Θέ μου, εἶπε, πέτραις καὶ λιθάρις νὰ γίνουν
 ὅλοι!» Καὶ ἔπιασε ἡ κατὰρα τῆς κ' ἐμαρμάρωσαν
 ὅλοι, καὶ φαίνονται ἀκόμη σ'τὸ Βελούχι, ὡς μιὰ
 μισητὴ ὥρα μακριὰ ἀπὸ τὸ Καρπενίσι, σ'τὸ μέρος ποὺ
 τὸ λέν Συμπεθερικὸ. Ἐκεῖ δείχνουν οἱ βράχοι ὅλο
 τὸ συμπεθερικὸ κατὰ σειρά καθὼς ἀνέβαινε τὸν ἀνέ-
 φορο γι' αὐτὸ κ' οἱ τελευταῖοι εἶναι μικρότεροι,
 ἐπειδὴ, ἀποπίσω ἐπήγαιναν οἱ νεώτεροι συμπέθεροι
 καὶ τὰ παιδιά.

Ο ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ Η ΣΕΛΗΝΗ

(Ἀθήναι)

Ὁ ἥλιος παντρεύτη τὴ Σελήνη. Τὴν πῆρε
 γυναῖκα καὶ τὴν ἀγαποῦσε, καὶ τὴν ζήλευε παρα-
 πολύ. Γιὰ τοῦτο, ὅσο ἦτον ὁ ἥλιος σ' τὸ σπῆτι,
 ἡ Σελήνη δὲν ἐφαίνετο, ἀλλ' ἔμενε κρυμμένη.

Ἦθελε ὅμως νὰ ἐβγῇ καὶ αὐτὴ κομματάκι ἐξω,
 καὶ τήρχε ποτε θὰ βγῇ ὁ ἄντρας της, γιατί
 ἦταν κυνηγός, καὶ πήγαινε καθημέρα σ' τὸ κυνήγι.
 Ὅταν πέραγε ὁ ἥλιος πίσω ἀπὸ τὰ βουνά, ἄμα
 δὲν ἄκουγε τὰ βήματά του, κύτταζε μπαπουλω-
 μένη ὡς τὰ μάτια ποτε θὰ βγῇ. Ἀν ἔβλεπε τὴν
 ἀκολουθία του, τοῖς ἀχτίνας, ἔμενε σκεπασμένη
 ἄμα ἐχάανετο καὶ ὁ τελευταῖος ἀπὸ τὴν ἀκολουθία
 τοῦ ἀνδρός της, ἔβγανε τὸ πρόσωπό της καὶ ἐχαι-
 ρόταν τὸν κόσμον. Ἀμα πάλιν ἔβλεπε ἀπὸ τὰ βουνά
 τὴν ἀκολουθία σ' τὴν ἀνατολή, ἔμπαινε μέσκα. Ἔτσι
 ζοῦσε πάντα καλὰ μὲ τὸν ἄντρα της.

του μιλοῦμε, καὶ ποὺ πρέπει γι' αὐτὸ νὰ κλείσουμε
 τίς «Γλωσσολογικὲς μελέτες» τοῦ κ. Χατζηδάκι,
 καὶ τὴ μεγάλη παρένθεση ποὺ ἀνοίξαμε, ἀνα-
 λαμβάνοντας τὸν ἐν ἀρχῇ μίτον, ὅθενπερ αὐτὸν
 εἰάσαμεν. Πρὶν ὅμως, μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς
 ἀκοιῆς γλῶσσης καὶ τῆς μεσαιωνικῆς λατι-
 νικῆς, ἀξίζει νὰ παρατηρήσουμε, ὅτι ὁ Πάουλ
 λέει γιὰ τὴν τελευταία πῶς μιλοῦσαν κίβλας ἀπὸ
 τοὺς γραμματισμένους τῆς ἐποχῆς. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν
 τὸ λογαριάζει, λέει, γιατί τὸ σωστὸ γιὰ τὴ μεσ-
 λατινικὴ δὲν εἴτανε σωστὸ ἐπειδὴ λεγότανε, ἀλλὰ
 λεγόταν ἐπειδὴ σωστὸ εἴτανε. Τὰ ἴδια τῆς κα-
 θαρεύουσας. Κι ὅμως μὲ τὸν Πάουλ ὁ κ. Σκιας
 ἐγῆκε νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν καθαρεύουσα.

Λέγαμε λοιπὸν ὅτι ὁ Πάουλ ἐπῆρε στὸ λακμὸ
 τοῦ τὸν κ. Σκιας. Διάβασε ὁ τελευταῖος ὅσα γράφει ὁ
 πρῶτος γιὰ «τὴν σκηνηκὴν γερμανικὴν» (*) ὅτι δηλ.
 «εἶναι καθαρὰ πρόβληψις ἂν ἀναφέρεται πρὸς ἡμῖν
 (τοῖς Γερμανοῖς) ὁρισμένους τίς τόπος ἐν ᾧ δῆθεν
 διμιλεῖται ἡ καθαρὸτάτη Γερμανική. Ἀλλ' ὅμως ἡ
 πρότυπος γλῶσσα δι' ἡμᾶς εἶναι μᾶλλον ἡ ἐν τῷ
 θεάτρῳ ἐν τῷ σοφιστῷ δράματι συνηθιζομένη...»,
 εἶδε πῶς πουθενὰ δὲ μιλιέται ἡ καθαρὸτάτη Γερ-

μανική, ἐχάρη γὰρ ἡν μεγάλην σφόδρα καὶ βεβαι-
 αστεύμενος ἐκ τῆς χάρις, — κ' ἡ καθαρεύουσα πουθενὰ
 δὲ μιλιέται, στοχάστηκε· εἶναι λοιπὸν διάλεκτος
 καὶ δὴ ἡ ἐπικρατεστέρα, καθὼς καὶ ἡ καθαρὸτάτη
 Γερμανική. Κεῖμα ποὺ δὲν πρόσζε καὶ στὸ ὑπερ-
 θετικὸ καθαρὸτάτη γιατί ἔτσι θὰ ὀρίζε καὶ ποιά
 καθαρεύουσα εἶναι ἡ ὀδίαλεκτος ἡ φυσικὴ καὶ ἡ ἀ-
 βρισκε βέβαια πῶς εἶναι ἡ καθαρὸτάτη τοῦ Θ. Λι-
 βαδζ, τοῦ Βελέττα καὶ τοῦ Ι. Οἰκονομίδου. Ἀν
 ὅμως ὁ κ. Σκιας δὲν παρανοοῦσε τὰ λόγια τοῦ
 Πάουλ, θάβλεπε πῶς γιὰ τὴν προφορὰ τῆς Γερ-
 μανικῆς, ὅχι γιὰ τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν σύνταξιν
 καὶ τὸ λεχτικόν, μιλάει σ' αὐτὸ τὸ μέρος ὁ γερμα-
 νὸς γλωσσολόγος. Τὸ νόημα μ' ἄλλα λόγια τῆς
 «μικρυρίας» τοῦ Πάουλ εἶναι τόδε: «ἡ πρότυπος
 γερμανικὴ προφορὰ εἶναι ἡ συνηθιζομένη ἐν τῷ
 θεάτρῳ οἰδεῖς δ' ὁρισμένους τόπος ὑπάρχει, ἐνῶ
 τῆς καθαρὸτάτης γερμανικῆς προφορᾶς ἐστὶν ἀ-
 κοῦσαι». Καὶ προχωρώντας ὁ Πάουλ, ἀφοῦ ἐξηγεῖ
 γιατί τοῦ θεάτρου ἡ προφορὰ εἶναι ἡ «πρότυπος»,
 λέει παστρικά ὅτι τᾶλλα — γραμματικὴ, σύνταξις,
 λεχτικόν, πλέξιμο λόγου, ὅλα — ὁ συγγενφάξ τὰ
 ὀρίζει. Νὰ τί θὰ πεί νὰ εἶναι κανεὶς σοφός. Σὲ ἀ-
 ναγκάζει σὰ καλὰ καθοῦμενα νὰ ἐξηγᾷς τὸν Πά-
 οῦλ, σὰ νὰ εἴταν Ἡράκλειτος ὁ Πάουλ, ἢ Ἐγεί-

(*) Σελ. 69 σημ. 1 τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Σκιας.